

AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS

Autoriteit Persoonsgegevens

Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag
Hoge Nieuwstraat 8, 2514 EL Den Haag
T 070 8888 500 - F 070 8888 501
autoriteitpersoonsgegevens.nl

Vertrouwelijk

Ministerie van Financiën
Directoraat-Generaal Belastingdienst
T.a.v. Directeur-Generaal Belastingdienst
De heer drs. P.H. Smink
Korte Voorhout 7
2511 CW DEN HAAG

Datum
20 januari 2025

Ons kenmerk
2025-001892

Contactpersoon

070 8888 500

Onderwerp
Jaarplan 2025

Geachte heer Smink,

In april 2024 is door de AP een Toezichtarrangement afgesloten voor de Belastingdienst.¹ In deze brief licht de AP toe welke projecten zij in 2025 uit gaat voeren.

Nieuwe projecten

1 RAM

Met het Risico-Analyse Model (RAM) konden medewerkers van de Belastingdienst informatie uit veel databases binnen de dienst aan elkaar koppelen en analyseren. De Belastingdienst gebruikte dit risicomodel waarschijnlijk op onrechtmatige wijze. De AP heeft in het najaar van 2023 bij de Belastingdienst aangekondigd een onderzoek te gaan doen naar RAM.² Omdat KPMG een feitenonderzoek uitvoert is er voor gekozen om eerst dat feitenonderzoek af te wachten, alvorens de AP met een onderzoek start. Het onderzoeksrapport van KPMG wordt binnenkort opgeleverd. Mede op basis van dat feitenonderzoek zal de AP tot oordeelsvorming overgaan.

2 Verwerkingsregister

In het verwerkingsregister staat informatie over de doeleinden waarvoor persoonsgegevens worden verwerkt en welke grondslagen daarvoor van toepassing zijn. Ook is per categorie persoonsgegevens opgenomen welke waarborgen voor deze verwerking getroffen zijn. Het opstellen van een verwerkingsregister is voor de Belastingdienst verplicht. De AP gaat na of de Belastingdienst beschikt over een adequaat en bijgewerkt verwerkingsregister en welke stappen worden gezet om het register volledig, correct en actueel te krijgen en te houden.

¹ Brief van de AP aan de Staatssecretaris van Financiën, Fiscaliteit en Belastingdienst, 19 april 2024. Kenmerk 2024-28-AWO-GBU.

² TK vergaderjaar 2023-2024, 31 066, nr 1302, pag. 1 (brief van 13 oktober 2023).

Datum
20 januari 2025

Ons kenmerk
2025-001892

3 Discriminatie / (geautomatiseerde) risicoselectie

In 2022 constateerden de bewindspersonen van Fiscaliteit en Belastingen en van Douane en Toeslagen op basis van verschillende onderzoeken dat er bij deze dienstonderdelen sprake is geweest van institutioneel racisme, omdat informatie over nationaliteit is gebruikt als frauderisico en reden voor extra controle.³ Eind oktober 2024 heeft de AP haar advies uitgebracht over artikel 22 AVG en geautomatiseerde selectie-instrumenten. Aan geautomatiseerde risicoselectie zijn risico's op discriminatie verbonden. In dit project gaat de AP na wat er sinds 2022 is en wordt gedaan om discriminatie te bestrijden en te voorkomen. We gaan onder meer na hoe wordt voorkomen dat discriminatie nog optreedt bij (geautomatiseerde) risicoselectie.

4 Cultuur

Bescherming van persoonsgegevens is een grondrecht. De houding en het gedrag van belastinginspecteurs én het management zijn essentieel om een goede naleving van de AVG te bewerkstelligen. Dit raakt ook aan andere grondrechten, en aan rechtsstatelijkheid.

Het aspect cultuur werd door de Belastingdienst bij de controle of de bedrijfsprocessen aan de AVG voldoen benoemd als één van de gaps waarop nadere actie gewenst is.

De AP gaat in dit project onder andere na welke stappen de Belastingdienst zet om ervoor te zorgen dat het belang van het grondrecht gericht op de bescherming van persoonsgegevens breed in de organisatie wordt uitgedragen en dat iedereen zich daarvan bewust is. Het is van belang dat de Belastingdienst op een waardengedreven manier omgaat met persoonsgegevens van burgers, waarbij bijvoorbeeld discriminatie en willekeur wordt voorkomen.

5 Controle op de logging

Autorisatiebeheer, logging en controle op de logging zijn essentiële maatregelen om persoonsgegevens te beschermen en te beveiligen. De kans op ondermijning neemt toe als deze maatregelen ontbreken, of ontoereikend zijn toegepast. In dit project gaat de AP na wat de stand van zaken is op dit punt bij de Belastingdienst.

6 LOA's

Bij de Belastingdienst zijn er diverse Lokaal Ontwikkelde Applicaties (LOA's). Het gaat om applicaties die directies, afdelingen of kantoren zelf hebben ontwikkeld om het werk makkelijker te maken, en die buiten de officiële architectuurprocessen om zijn ontwikkeld. In hoeverre voldoen deze LOA's aan de AVG en de BIO? Wat wordt gedaan om de risico's die bij deze applicaties optreden te mitigeren?

7 Omgang met signalen: advies

De Belastingdienst ontvangt signalen over mogelijke niet-naleving van de belastingwetgeving, bijvoorbeeld van burgers. Ook worden meldingen ontvangen van andere overheidsorganisaties. Hoe mag de Belastingdienst deze signalen/meldingen ontvangen en gebruiken, overeenkomstig de bepalingen van

³ Nieuwsbericht van 30 mei 2022 op www.rijksoverheid.nl. Zie ook Kamerbrief over verschillende verzoeken rond FSV die aan de Tweede Kamer is verstuurd.

Datum
20 januari 2025

Ons kenmerk
2025-001892

de AVG en de Wpg? Wanneer moet de informatie verwijderd worden? Onder welke voorwaarden mag een signaal worden doorgegeven aan een andere uitvoeringsorganisatie?
De AP zal een adviesdocument opstellen waarin wordt uitgewerkt hoe hiermee om te gaan.

Eerder gestarte projecten

1 BSN in betaalkenmerk/vorderingskenmerk

De Belastingdienst gebruikt het BSN in zogenoemde betalingskenmerken⁴ en in vorderingsnummers⁵. Daarbij kunnen ook derden toegang krijgen tot het identificerende nummer met daarin het BSN. De AP heeft klachten ontvangen van burgers, waarin gesteld wordt dat de Belastingdienst hiermee de wet overtreedt. De AP heeft dit onderwerp momenteel in onderzoek.

2 Privacyorganisatie

De AP heeft in december 2024 een brief gestuurd aan de Staatssecretaris van Financiën, Fiscaliteit en Belastingdienst over de privacyorganisatie.⁶ Daarin is geconstateerd dat er weliswaar positieve ontwikkelingen zichtbaar zijn in de staat van de privacyorganisatie maar dat er op een aantal punten dringend aandacht nodig is om de privacyorganisatie naar behoren te laten functioneren. De AP heeft met name serieuze zorgen over onduidelijkheden rondom het beleggen van verantwoordelijkheden en de invulling van taken, en de gebrekkige centrale regie. De AP riep op om de governance van de privacyorganisatie te herijken en te versterken. De AP zal in het najaar van 2025 nagaan of de noodzakelijke verbeteringen zijn doorgevoerd.

3 Meldpunt datalekken

De AP heeft in december 2024 een brief gestuurd aan de Staatssecretaris van Financiën, Fiscaliteit en Belastingdienst over het proces rond het melden van datalekken.⁷ De AP constateerde dat door de Belastingdienst veel energie is gestoken in de ontwikkeling van een organisatiebreed beleid voor de naleving van de meldplicht datalekken uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wpg (Wet Politiegegevens), en een zorgvuldige uitvoering daarvan. Er is aantoonbaar progressie geboekt om de naleving van de meldplicht uit de AVG en Wpg in lijn te brengen met de wettelijke uitgangspunten. Het proces voor het melden van datalekken behoeft op enkele punten nog verbetering. De verbeterpunten zijn in de brief opgenomen en geformuleerd in de vorm van aanbevelingen. Medio 2025 zal de AP nagaan of de aanbevelingen door de Belastingdienst toereikend zijn opgevolgd.

4 Inzage

In de AVG zijn termijnen opgenomen waarbinnen op inzageverzoeken gereageerd moet worden. De AP constateerde in 2022 dat de Belastingdienst vaak te laat reageerde op inzageverzoeken. De AP ziet

⁴ Dit is het geval bij betalen op aangifte en betalen op aanslag.

⁵ Dit is het geval bij betalen met automatische incasso, uitbetalen van een toeslag en terugbetalen bij recht op teruggaaf van belasting en (dwang)invordering van belastingschulden.

⁶ Brief van de AP aan de Staatssecretaris van Financiën, Fiscaliteit en Belastingdienst, 23 december 2024. Kenmerk 2024-035019.

⁷ Brief van de AP aan de Staatssecretaris van Financiën, Fiscaliteit en Belastingdienst, 10 december 2024, Kenmerk 2024-035022.

Datum
20 januari 2025

Ons kenmerk
2025-001892

verbetering, maar monitort het ingezette verbetertraject op de afhandeling van inzageverzoeken ook in 2025.

Monitoring

De AP zal voorts monitoren welke acties de Belastingdienst onderneemt om de verouderde IT systemen te moderniseren.

Ook monitort de AP welke acties de Belastingdienst onderneemt om zich voor te bereiden op de inwerkingtreding van de AI verordening.

Tot slot

De AP kan van de plannen in deze brief afwijken, bijvoorbeeld als er zich bij de Belastingdienst nieuwe onderwerpen aandienen die dringend om aandacht van de AP vragen.

De AP vertrouwt erop dat de goede medewerking aan haar toezicht ook in 2025 zal worden voortgezet.

Met vriendelijke groet,

Autoriteit Persoonsgegevens,

Programmadirecteur